

ΛΕΡΟΣ

Τι συμβαίνει σήμερα στις προσφυγικές δομές στα νησιά του Αιγαίου

Κ.Ε.Δ. Λέρου

Η Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή (ΚΕΔ) στη Λέρο βρίσκεται σε έκταση περίπου 60 στρεμμάτων σε απομακρυσμένη περιοχή πάνω σε μια βουνοπλαγιά, 6 περίπου χιλιόμετρα μακριά από την Αγία Μαρίνα, την πρωτεύουσα του νησιού. Η δομή εγκαινιάστηκε τον Νοέμβριο του 2021, παρά τις έντονες αντιδράσεις των τοπικών αρχών για την κατασκευή της. Για τη λειτουργία της έχει προβλεφθεί η δημιουργία γραφειακής υποδομής για περίπου 300 θέσεις εργασίας. Υπάρχουν απευθείας αφίξεις αλλά και μεταφορές από άλλα νησιά (Ρόδο και Σύμη), που μεταφέρονται κατά αποκλειστικότητα στην Λέρο.

ΚΕΔ Λέρου	
Απόσταση από αστικό κέντρο του νησιού (χλμ)	6
Κόστος εισιτηρίου μεταφοράς ανά άτομο ανά διαδρομή	2€
Κόστος μεταφοράς με ταξί	13€

Σύμφωνα με την Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου^[1], στις 9 Μαρτίου στην ΚΕΔ Λέρου υπήρχαν 19 ασυνόδευτα ανήλικα, 18 εκ των οποίων διέμεναν μέσα στην «ασφαλή περιοχή» (safe area), η οποία έχει ονομαστική χωρητικότητα για 100 παιδιά.

ΚΕΔ ΛΕΡΟΥ

Αφίξεις 1/1/2023-2/4/2023	162
Ονομαστική Χωρητικότητα	1780
Διαμένοντες στις 31/3/2023	258
Άνδρες (%)	59%
Γυναίκες (%)	19%
Παιδιά (%)	22%
Παλαιστίνη	52%

Λ.Δ.Κογκκό	9%
Καμερούν	9%
Σομαλία	7%
Συρία	6%
άλλες	18%

Ονομαστική χωρητικότητα "ασφαλούς περιοχής" για παιδιά 100

Ασυνόδευτα Ανήλικα 20

Διαμένοντα παιδιά εντός "ασφαλούς περιοχής" 18

Υπατή Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (+weekly snapshot για τη Λέσβο 2/4/2023), Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου • Τα δημογραφικά στοιχεία είναι ενιαία για τα Δωδεκάνησα

A Flourish table

Σύμφωνα με την Υπατή Αρμοστεία^[2], δεν υπάρχει άλλη εναλλακτική επιλογή στέγασης εκτός από την αυτοστέγαση σε αστικό περιβάλλον στο νησί. Εργαζόμενοι/ες οργανώσεων αναφέρουν, ότι όσοι και όσες λαμβάνουν άσυλο, καλούνται από τις αρχές μέσα σε λίγες ημέρες να φύγουν από την ΚΕΔ χωρίς να υπάρχει εναλλακτική επιλογή ή υποστηρικτικός μηχανισμός, με αποτέλεσμα κατά καιρούς να υπάρχουν ακόμα και περιπτώσεις άστεγων οικογενειών στους δρόμους του νησιού.

Μέσα στην ΚΕΔ παρέχονται μαθήματα μη τυπικής εκπαίδευσης για ενήλικες από την ΜΕΤΑδραση και εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε παιδιά και γονείς από την ΑΡΣΙΣ-Κ.Ο.Υ.Ν. Υπάρχει επίσης η Κινητή Μονάδα Εκπαιδευτικής παρέμβασης στην περιοχή Πλάτανος LEDU, της ΑΡΣΙΣ-Κ.Ο.Υ.Ν., η οποία παρέχει μαθήματα, δημιουργικές δραστηριότητες και σχολική υποστήριξη σε παιδιά πρόσφυγες και μετανάστες/ριες 4-17 ετών^[3]. Επιπλέον, γίνονται εργαστήρια κοινωνικών δεξιοτήτων, εξωτερικές δράσεις και παρέχεται ψυχοκοινωνική υποστήριξη, τόσο σε μαθητές/ριες, όσο και σε γονείς/κηδεμόνες. Στις αρχές Μαρτίου, στο LEDU φοιτούσαν 48 παιδιά διαμένοντα στην ΚΕΔ της Λέρου.

Σύμφωνα με την Υπατή Αρμοστεία^[4], στα τέλη Μαρτίου στη Λέρο, δύο παιδιά παρακολουθούσαν μαθήματα σε τάξεις ΔΥΕΠ, καθώς η τοπική Συντονίστρια Εκπαίδευσης Προσφύγων έχει αναλάβει καθήκοντα σχετικά πρόσφατα.

Ελλείψεις σε βασικά αγαθά

Και στη Λέρο παρατηρούνται σοβαρές ελλείψεις σε είδη πρώτης ανάγκης και καθυστερήσεις στην καταβολή των μηνιαίων επιδομάτων. Στον μεικτό τομέα λειτουργούν τα κοινόχρηστα πλυντήρια και οι κοινόχρηστες κουζίνες, αλλά όχι τα καταστήματα, όπως αναφέρουν εργαζόμενοι/ες. Υπάρχει και στη Λέρο το πρόβλημα της κακής ποιότητας και μικρής ποσότητας φαγητού, ενώ η εταιρία catering δίνει μία φορά την ημέρα τα τρία γεύματα της ημέρας μαζί. Υπάρχει έλλειψη σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες, ενώ τα ασυνόδευτα ανήλικα παραμένουν περιορισμένα μέσα στην safe area χωρίς να υπάρχει ψυχαγωγική δραστηριότητα και με υποτυπώδη ψυχολογική υποστήριξη. Επίσης, δεν επιτρέπεται η κατανάλωση τροφίμων μέσα στα κοντέινερ και προκρίνεται η κατανάλωση τους μόνο στους κοινόχρηστους χώρους, ενώ δεν υπάρχουν επαρκείς χώροι σκίασης για τους διαμέμοντες. Η Συλλογικότητα Πολιτών εξακολουθεί να παρέχει ρούχα, παπούτσια και παιδικά είδη (πάνες, ρούχα).

Σύμφωνα με την Υπατή Αρμοστεία, στα τέλη Μαρτίου υπήρχαν δύο γιατροί και ένας ψυχολόγος μέσα στην ΚΕΔ. Στο τοπικό νοσοκομείο έχουν **καταγγελλθεί** επανειλημμένα ελλείψεις προσωπικού που καθιστούν προβληματική την ιατρική φροντίδα όλων των ασθενών. Το νοσοκομείο του νησιού δεν διαθέτει διερμηνέα. Όταν προκύπτει ανάγκη συνεργάζονται με την ΚΕΔ για την εξεύρεση διερμηνέα που θα κάνει τη διερμηνεία είτε εξ αποστάσεως είτε δια ζώσης.

Σωματικοί έλεγχοι εκτός νομιμότητας

Τα συστήματα ελέγχου και επιτήρησης είναι ίδια με αυτά στις ΚΕΔ Σάμου και Λέρου. Στις αρχές Απριλίου το Σωματείο των εργαζομένων του ΕΟΔΥ σε ανακοίνωση του **καταγγέλλει** ότι οι εργαζόμενοι καλούνται να εργαστούν σε διαφορετικά περιβάλλοντα από αυτά που προσλήφθηκαν και καλεί τους εργαζόμενους να μην αποδεχτούν τις συνθήκες αυτές ούτε για τους ίδιους ούτε για τους πρόσφυγες. Ανακοίνωση στις αρχές Απριλίου **εξέδωσε** και ο Πανελληνίος Σύλλογος Εργαζομένων της Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΥΠΥΤ) καταγγέλλοντας μεταξύ άλλων ότι οι φύλακες της εταιρείας security πραγματοποιούν σωματικό έλεγχο στις/ους εργαζόμενες/ους επειδή αρνούνται να υποβληθούν σε καθημερινή ακτινοβολία φοβούμενοι τις επιπτώσεις στην υγεία τους, ο οποίος όμως σωματικός έλεγχος ξεπερνάει τα εσκαμμένα. Όπως καταγγέλλουν οι εργαζόμενοι/ες, πραγματοποιείται έλεγχος ακόμη και μέσα από τα εσωρόχα, προσβάλλοντας έτσι βάνουσα την αξιοπρέπεια γυναικών και ανδρών. Στην ανακοίνωση τους κάνουν αναφορά για τραγελαφικές καταστάσεις, καθώς καταγγέλλουν ότι από το σύστημα ελέγχου με ακτίνες X, περνάει ακόμη και είδη τροφίμων όπως γιαούρτια, νερά κ.ά., που έχουν μαζί τους οι εργαζόμενοι, στους οποίους λένε ότι μπορούν να τα καταναλώσουν μετά από μία ώρα, ώστε να μην υπάρξει κίνδυνος για την υγεία τους.

Ακόμα και τα παιδιά είναι αναγκασμένα να υποστούν αυστηρούς ελέγχους κυρίως κατά την είσοδο, όπως ο έλεγχος των σχολικών τους σακιδίων, ενώ παρατηρούνται μη αριζούντες συμπεριφορές από μερικά μέλη του προσωπικού της δομής προς τους διαμέμοντες.

Photo: Greek Ministry of Migration and Asylum

Ελλείψεις σε νομική βοήθεια

Τους τελευταίους μήνες στη Λέρο η νομική βοήθεια είναι ανεπαρκής, καθώς ο αριθμός των διαθέσιμων δικηγόρων δεν αρκεί για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες, ενώ σύμφωνα με πληροφορίες από εργαζόμενους, σε κάποιες περιπτώσεις δεν γίνεται καν επαρκής ενημέρωση για την δυνατότητα νομικής στήριξης. Σύμφωνα με την Υπατή Αρμοστεία^[5], η ΜΕΤΑδραση ξεκίνησε τον Φεβρουάριο 2023 να παρέχει νομική συνδρομή μέσα στην ΚΕΔ με ένα δικηγόρο. Κλιμάκιο της Υπατής Αρμοστείας από την Κω επισκέπτεται τη Λέρο τρεις

ημέρες κάθε εβδομάδα, μεταξύ άλλων για ενημέρωση σε νεοεισερχόμενους, ενημέρωση στους διαμενόντες και πληροφόρηση για θέματα ένταξης.

*Τα ονόματα έχουν αλλάξει για λόγους προστασίας της ιδιωτικότητας και ασφάλειας.

Σημειώσεις

1. Γραπτή απάντηση προς την RSA στις 16 Μαρτίου 2023. Η απόκλιση μεταξύ του συνόλου των ασυνόδευτων ανηλικών και των διαμενόντων εντός ασφαλούς περιοχής αφορά σε χωρισμένους ανήλικους με πράξη ανάθεσης προσωρινής επιμέλειας. †
2. Στοιχεία από τη γραπτή απάντηση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, σε σχετική αλληλογραφία με την RSA, στις 16 Μαρτίου 2023. †
3. Γραπτή απάντηση της ΑΡΣΙΣ στην RSA στις 9 Μαρτίου 2023. Το πρόγραμμα «Όλα τα Παιδιά στην Εκπαίδευση» συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, με τη στήριξη της UNICEF και υλοποιείται στη Λέρο από την Κινητή Μονάδα Εκπαιδευτικής παρέμβασης της ΑΡΣΙΣ – Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων. †
4. Γραπτή απάντηση προς την RSA, 23 Μαρτίου 2023. †
5. Ό.π., υποσημ. 2. †

Επιστροφή στην κεντρική δημοσίευση:

Τι συμβαίνει σήμερα στις προσφυγικές δομές στα νησιά του Αιγαίου

Διαβάστε αναλυτικά για τις συνθήκες που επικρατούν σε:

[Λέσβο, Χίο, Σάμο, Λέρο](#)

Here you can find the publication in [english](#)

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Τηλέφωνο: +30 22711 03721

Fax: +30 22711 00466

Τύπος: media@rsaeean.org

Email: info@rsaeean.org

Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο (RSA) 2023

Όροι χρήσης – πολιτική απορρήτου – Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

[Έντυπο παραπόνων \(pdf\)](#)